

Tigre y dragón d'Ang Lee

Francesc García Pons

Una astuta maniobra comercial ha fet coincidir oportunament l'estrena de *Tigre y dragón* amb les nominacions als Òscar. El més sorprenent del film no són les deu candidatures als premis de l'Acadèmia de Hollywood (els membres de la qual no solen distingir la qualitat de la superficialitat, prova d'això és la nominació de la cançó del film *A love before time* interpretada per la cursi Coco Lee), ni la combinació d'arts marçials amb poesia i la incorporació al gènere de l'ancestral filosofia xinesa, sinó descobrir que darrera la càmera hi ha Ang Lee, de qui es desconeixia la faceta aventurera.

A la Xina hi ha un gènere força consolidat a la literatura i al cinema, conegut com Wuxia. El terme fa referència als mites guerrers de l'època de Confuci -pensador xinès del segle V a.C. que va ser nomenat ministre de justícia- als quals s'atribuïen poders extraordinaris. Les pel·lícules Wuxia van proliferar com a productes de baix pressupost i solien ser una representació tòpica del bé contra el mal.

Tigre y dragón és la rehabilitació completa de tot un gènere. El director, taiwanès de naixement però nord-americà

d'adopció, es troba en una situació de privilegi per ensenyar a Occident el que és Orient, combinant els dos punts de vista. La filosofia xinesa de la qual beu està composta, per una banda, per la saviesa taoista (el domini del cos i de l'art de la lluita és una prolongació del difícil i intrínsec domini de la ment enfrontada en última instància als misteris inaprehensibles de l'existència i, per tant, hom ha de saber afirmar-se i encaixar dins el tot -Tao- i en el curs de la natura) i per l'altra, la moral confuciana (la manera humanista d'obrar). El cinema d'Ang Lee es forja en el conflicte de caràcters i en les paradoxes que provoquen els membres d'un mateix grup en un entorn social. Si en els seus orígens, Lee ens parlava de la comunitat xinesa d'EUA (*Pushing hands* -1991-, "El banquet de bodas" -1992- i *Comer, beber y amar* -1994-), la seva percepció i talent a l'hora de retratar amb agudes observacions psicològiques tals confrontacions, ens demostra que aquest material dramàtic és de lectura universal (*Sentido y sensibilidad* -1995- i "La tormenta perfecta" -1998-).

És una història explicada amb lirisme (algunes escenes com el duel en el bosc de bambús són d'una bellesa inigualable) i profunditat. Les escenes de lluita són com un musical (magníficament coreografiades) que permeten, en termes abstractes, exterioritzar molt més, ja que en el film estan considerades com un art d'interpretació. El virtuosisme tècnic de Lee, també queda palès gràcies al fet que sap combinar distints registres visuals molt diferents entre si i, no obstant, preservar l'harmonia del conjunt i mesclar realitat i fantasia sense caure mai en el ridícul.

Pel triangle protagonista,

el director ha triat dos dels actors més populars de l'Àsia i que no han dubtat a l'hora de pegar el bot cap a Hollywood: Michelle Yeoh i Chow Yun-Fat i a la quasi debutant Zhang Zhi, de qui també poguérem gaudir a l'esplèndida *El camino a casa* de Zhang Yimou, en què protagonitza a una deliciosa enamorada.

La majoria de la gent (i fins qualche crític mallorquí) té prejudicis cap a les pel·lícules d'arts marçials. És una visió tòpica que aquest film romp de forma definitiva. *Tigre y dragón* dignifica el gènere i el restitueix amb els seus orígens, la filosofia oriental, quelcom indivisible que en aquesta pel·lícula magníficament escrita, interpretada i dirigida, brilla sota la llum de la inspiració convenientment adaptada a un llenguatge universal. L'aventura i el coneixement s'hi donen la mà.

En resum, un conte de fades intemporal ple d'emoció, autenticitat i fantasia que caminen plegats com demostra una de les més belles i serenes històries d'amor que s'han vist en els darrers anys. ■

